

Uzasadnienie do projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego zmieniającej uchwałę w sprawie nadania Statutu Regionalnemu Ośrodkowi Polityki Społecznej w Lublinie

Zgodnie z art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668, z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 2 i art. 12 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.), Sejmik Województwa Lubelskiego w drodze uchwały nadaje Statut Regionalnemu Ośrodkowi Polityki Społecznej w Lublinie. Zmiana Statutu następuje w trybie właściwym dla jego nadania.

Ponadto, zgodnie z dyspozycją art. 184 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z późn. zm.), do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez samorząd województwa należy organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych. Mając na uwadze powyższe, z dniem 01 stycznia 2012 r. weszła w życie uchwała Nr XIV/199/2011 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie zmiany Statutu Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie. W myśl § 4 ust. 2 Statutu, w ramach Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie przewidziane zostało działanie ośrodka adopcyjnego z filiami w Chełmie, Zamościu oraz Białej Podlaskiej. Natomiast ustalony Zarządzeniem Nr 1/2012 Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie z dnia 2 stycznia 2012 r., Regulamin Organizacyjny Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie dostosowany został do zapisów obowiązującego Statutu i przewidywał w strukturze ROPS w Lublinie m. in. funkcjonowanie ww. ośrodka adopcyjnego z filiami w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu. W ramach Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie rozpoczął więc swoje funkcjonowanie Ośrodek Adopcyjny z filiami w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu. W Polsce, wg stanu na dzień 1 listopada 2020 r., funkcjonowały 64 ośrodki adopcyjne, w tym: 41 – publiczne i 23 – niepubliczne. Spośród 41 publicznych: 9 – stanowiły samodzielne jednostki organizacyjne, 9 – funkcjonowało w strukturze regionalnych ośrodków polityki społecznej, 23 – funkcjonowało jako filie/oddziały. Podjęcie decyzji dotyczącej zmiany organizacji funkcjonowania Ośrodka Adopcyjnego z filiami w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu poprzez pozostawienie w strukturze ROPS w Lublinie komórki organizacyjnej w postaci Ośrodka Adopcyjnego, jest dążeniem do bardziej efektywnego wykonywania ustawowych zadań województwa, dotyczących postępowania adopcyjnego. Nadrzędnym celem jest rozszerzenie idei adopcji, w tym poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka oraz skrócenia czasokresu doboru rodziny właściwej ze względu na potrzeby dziecka. Zapewni to większą możliwość udzielania wsparcia osobom, które przysposobiły dziecko w wykonywaniu przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz z drugiej strony wykorzystanie w pełni w tym zakresie możliwości Ośrodka Adopcyjnego działającego w strukturze ROPS w Lublinie.

Wszyscy pracownicy Ośrodka Adopcyjnego filia Biała Podlaska, Ośrodka Adopcyjnego filia Chełm oraz Ośrodka Adopcyjnego filia Zamość pozostaną pracownikami Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie. Warto podkreślić, że realizowane przez Ośrodek Adopcyjny zadania wiążą się z zapotrzebowaniem w zakresie: terapii rodzinnej, pomocy pedagogicznej, psychologicznej, prawnej, indywidualnego wsparcia postadopcyjnego, poradnictwa na rzecz dzieci i rodzin oraz szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze.

Oczywiście niezbędne są również działania edukacyjne pracowników Ośrodka Adopcyjnego na rzecz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w zakresie tymczasowości pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Konsekwencją długotrwałego postępowania sądowego w zakresie władzy rodzicielskiej jest nawiązywanie więzi dziecka z opiekunami zastępczymi. Dla dobra dziecka, prawidłowego rozwoju emocjonalnego wskazane jest bezpieczne i stabilne środowisko rodzinne. Tylko rodzina adopcyjna może zapewnić dziecku odpowiednie warunki do zaspokajania jego potrzeb oraz prawa do wychowania w rodzinie.

Zatrudnienie w Ośrodku Adopcyjnym w dotychczasowej strukturze organizacyjnej Województwa Lubelskiego, to:

1. Ośrodek Adopcyjny w Lublinie (10 etatów),
2. Biała Podlaska (3 etaty) – 1 etat psychologa – wakat od ponad roku z powodu nieskutecznego postępowania konkursowego.
3. Chełm (3,5 etatu)
4. Zamość (4 etaty)

Przy czym dotacja z budżetu Wojewody Lubelskiego pozwala funkcjonować Ośrodkowi do miesiąca września a następnie ROPS w Lublinie wnioskuje o brakujące środki z rezerwy budżetu Państwa. Jak widać z zestawienia z kolejnych lat Ośrodek w Lublinie i tak otrzymuje mniejszą kwotę dotacji aniżeli jest zapotrzebowanie.

Zestawienie przekazanych dotacji Wojewody Lubelskiego na funkcjonowanie Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie w latach 2018 - 2021

Lata	PLAN	Kwota wnioskowana	Kwota otrzymana	PLAN po zmianach	Różnica kwoty otrzymanej a wnioskowanej
2018	1 133 000,00	250 000,00	226 202,00	1 359 202,00	- 23.798,00
2019	1 178 000,00	260 000,00	276 137,00	1 454 137,00	16 137,00
2020	1 264 000,00	350 000,00	277 360,00	1 541 360,00	-72 640,00
2021	1 264 000,00	428 000,00	305 104,00	1 569 104,00	-122 896,00

Wyliczeń dokonano na podstawie dokumentów finansowych oraz sprawozdań budżetowych na dzień 30 listopada 2021 roku.

Mniejsza kwota dotacji aniżeli zapotrzebowanie skutkuje tym, iż nie można zrealizować niezbędnych zaplanowanych działań. Płaca zasadnicza specjalistów zatrudnionych w Ośrodku - pedagogów i psychologów wynosi średnio ok. 3500 zł brutto. Przy czym pracownicy Ci muszą posiadać odpowiednie umiejętności interpersonalne, cechy osobowościowe i predyspozycje oraz specjalistyczną wiedzę, systematycznie się dokształcać i szkolić. Dyrektor ROPS w Lublinie przy obecnych niewystarczających środkach finansowych nie ma możliwości regulować wynagrodzeń pracownikom i nagradzać ich za sumienną pracę.

Ponadto brakuje środków na wymianę podstawowego, zużytego sprzętu niezbędnego do pracy. Przykładem jest przestarzały sprzęt komputerowy z roku 2012 – przewidywany koszt około 50 tys. zł. Zużyty jest także sprzęt typu drukarki, niszczarki, faksy, który wymaga ciągłych napraw.

Należy zaznaczyć, że przygotowana obecnie przez ustawodawcę nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która zakłada pracę w soboty oraz w godzinach popołudniowych, będzie skutkowała potrzebą zwiększenia zatrudnienia w filiach o minimum 3 etaty i dodatkowymi kosztami finansowymi z tym związanymi na wypłatę wynagrodzeń w wielkości około 200 tys. zł rocznie. W chwili obecnej z uwagi na niskie płace w Ośrodku, brak jest kandydatów do pracy (np. wielokrotne nieskuteczne postępowania konkursowe w filii Biała Podlaska w związku z potrzebą zatrudnienia psychologa). Od kilku miesięcy psycholog z filii Chełm prowadzi diagnozę psychologiczną dzieci do adopcji i kandydatów na rodziców adopcyjnych, na rzecz filii Biała Podlaska.

Z analizy wydatków budżetowych w roku 2020 (załącznik nr 1) i z prognozy wydatków za rok 2021 (załącznik nr 2) wynika, że zmiana organizacyjna Ośrodka przyniesie korzystne zmiany finansowe, pozwalające w pełni wykorzystać potencjał kadrowy i bardziej efektywnie wykonywać zadania województwa w zakresie adopcji.

Biorąc pod uwagę wydatki roczne 2020 roku i przewidywane wydatki roczne 2021 roku związane z utrzymaniem pomieszczeń filii w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu:

1. Czynsz pomieszczeń filii – około **114.000zł**
2. Opłaty eksploatacyjne pomieszczeń filii – około 60.000zł, gdzie trzeba przyjąć około 10% inflacji w roku 2022 – **66.000zł**
3. Telefony, Internet filii – około **8.000zł**
4. Koszty dodatkowe (naprawy sprzętu, wyposażenie itd.) – około **20.000zł**
Ośrodek zaoszczędzi około **210.000zł** rocznie.

Mając na uwadze, to, iż w Ośrodku pozostanie z czterech Kierowników jeden zmniejszą się wydatki na dodatki funkcyjne do wynagrodzeń w kwocie około **25.000zł** rocznie.

Ogólnie daje nam to kwotę oszczędności minimum około **235.000zł** rocznie, co przy budżecie Ośrodka około **1.570.000zł**, gdzie na wynagrodzenia z pochodnymi przeznaczamy około **1.100.000zł** stanowi **50%** wszystkich wydatków na funkcjonowanie bez kosztów pracowniczych.

Analizując koszty utrzymania filii Ośrodka Adopcyjnego należy wziąć także pod uwagę informację, iż Zarząd Województwa Lubelskiego na posiedzeniu w dniu 12 stycznia br. postanowił rozpocząć procedurę relokacji Filii w Zamościu z ul. Promiennej 4 do budynku przy ul. Partyzantów 94, który stanowi własność Województwa Lubelskiego. Na przystosowanie pomieszczeń do funkcjonowania Ośrodka Lubelskie Centrum Innowacji i Technologii ujęło środki w projekcie budżetu na rok 2022 w planie remontów na kwotę 100.000zł i inwestycji na kwotę 75.000zł. Reasumując po zmianie organizacyjnej Ośrodka pozostanie **175.000zł** zaoszczędzonych środków w budżecie Województwa Lubelskiego.

Kolejną kwestią jest analiza danych liczbowych dot. prowadzonych postępowań adopcyjnych, z których wynika, że zmniejsza się ilość przysposobionych dzieci – w 2012 r. wyniosła **107**, natomiast na dzień 31.12.2020 r. wyniosła **57** (załącznik nr 3). Mniejsza liczba adoptowanych dzieci występuje na terenie całej Polski, co potwierdzają dane liczbowe Ministerstwa Sprawiedliwości (załącznik nr 4).

Dlatego też ośrodki adopcyjne powinny zwiększyć nacisk na podnoszenie świadomości rodziców jak i całego systemu łącznie z wymiarem sprawiedliwości, aby czas pobytu dzieci w pieczy zastępczej był możliwie krótki, aby adopcja była najlepszą formą dawania dziecku stabilnego domu. Do tego potrzebne są środki finansowe na szkolenia, wydawnictwa, spoty. Ważną kwestią jest także potrzeba wspierania rodzin adopcyjnych przez pedagogów i psychologów ośrodka, organizowanie tzw. grup wsparcia lub indywidualnych porad, jeśli nie jest to realizowane w wystarczającym stopniu, to pojawia się ryzyko powrotu części tych dzieci do pieczy zastępczej.

Ośrodek adopcyjny jako jednostka organizacyjna wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, pełni służebną funkcję na rzecz dzieci, które nie mogą wychowywać się w rodzinie biologicznej. Jest instytucją, do której zgłaszają się rodziny, chcące zmienić swoje życie poprzez obdarowanie miłością dzieci niechcianych i niekochanych, często krzywdzonych przez rodziców naturalnych. Do realizacji ustawowych zadań potrzebuje odpowiednich warunków lokalowych i profesjonalnej kadry – pracowników empatycznych, wrażliwych, o etycznych postawach. Właściwy dobór kandydatów do potrzeb adoptowanego dziecka wymaga odpowiednich cech osobowościowych i umiejętności interpersonalnych osób zatrudnionych w Ośrodku. Tylko w poczuciu bezpieczeństwa, akceptacji i szacunku, kandydaci są w stanie mówić o swoich osobistych doświadczeniach spowodowanych brakiem własnego dziecka. Rozmowy dotyczące historii życia małżeńskiego, w tym np.: żałoby po stracie dziecka, wymagają indywidualnego, podmiotowego podejścia oraz stosownych warunków lokalowych.

Z uwagi na powyższe, procedowana zmiana organizacyjna, funkcjonowania wyspecjalizowanego Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie zapewniłaby sprawną realizację zadań należących do kompetencji Samorządu Województwa Lubelskiego, odpowiednie wynagrodzenie specjalistycznej kadry.

ROPS w Lublinie stoi na stanowisku, że wniosek dotyczący zmiany organizacji Ośrodka Adopcyjnego z filiami w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu jest zasadny ze względów finansowych i merytorycznych dotyczących: w szczególności skrócenia czasu oczekiwania kandydatów na szkolenia; usprawnienia procedury kwalifikowania dzieci zgłaszanych do Wojewódzkiego Banku Danych; wydawania opinii kwalifikacyjnej o kandydatach do przysposobienia dziecka (załącznik nr 5); doboru kandydatów ze względu na potrzeby dziecka (załącznik nr 6).

Załącznik nr 1

Koszty OA za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.				
	Lublin	Chełm	Biała Podlaska	Zamość
Delegacje	943,90	1 502,85	500,30	1 345,40
opłaty eksploatacyjne	7 868,67	24 706,33	10 457,06	16 592,78
Czynsz	112 663,60	49 740,12	31 030,32	31 884,12
telefony, Internet	2 410,72	2 192,42	2 379,32	2 379,42
Poczta	2 861,60	789,50	997,30	3 098,30
Okulary	400,00	310,00		400,00
usługi profilaktyczne	130,00	205,00	185,00	335,00
akcesoria biurowe, bilety, materiały	25 112,35	6 074,06	7 625,26	6 457,49
Szkolenie	3 204,18			300,00
art. Spożywcze	1 371,29	691,75	257,88	
testy, książki, prasa	7 724,33	6 644,33	5 234,33	5 394,33
spot społeczny, strona	14 795,22	800,10	800,10	800,10
Naprawy	30 676,50		100,00	
ZFŚS	11 709,64	5 425,91	4 650,78	6 201,04
RAZEM	221 872,00	99 082,37	64 217,65	75 187,98

Wynagrodzenie	425 734,73	207 152,81	182 333,38	265 778,71
---------------	------------	------------	------------	------------

OGÓŁEM	647 606,73	306 235,18	246 551,03	340 966,69
---------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

PLAN WYDATEK

1 541 360,00 1 541 359,63

Wycień dokonano na podstawie dokumentów finansowych oraz sprawozdań budżetowych na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Koszty filii OA za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.			
Oddział Adopcyjny Faktury	Chełm	Biała Podlaska	Zamość
Delegacje	1 502,85	500,30	1 345,40
opłaty eksploatacyjne	24 706,33	10 457,06	16 592,78
Czynsz	49 740,12	31 030,32	31 884,12
telefony, Internet	2 192,42	2 379,32	2 379,42
Poczta	789,50	997,30	3 098,30
Okulary	310,00		400,00
Usługi profilaktyczne	205,00	185,00	335,00
akcesoria biurowe, bilety, materiały	6 074,06	7 625,26	6 457,49
szkolenie			300,00
art. spożywcze	691,75	257,88	
testy, książki, prasa	6 644,33	5 234,33	5 394,33
spot społeczny, strona	800,10	800,10	800,10
naprawy		100,00	
ZFŚS	5 425,91	4 650,78	6 201,04
RAZEM	99 082,37	64 217,65	75 187,98

wynagrodzenie	207 152,81	182 333,38	265 778,71
---------------	------------	------------	------------

OGÓŁEM	306 235,18	246 551,03	340 966,69
---------------	-------------------	-------------------	-------------------

PLAN WYDATEK

1 541 360,00 1 541 359,63

Wycień dokonano na podstawie dokumentów finansowych oraz sprawozdań budżetowych na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Koszty OA za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (prognoza)				
	Lublin	Chełm	Biała Podlaska	Zamość
Delegacje	2 200,00	6 167,30	428,83	11 630,30
opłaty eksploatacyjne	7 700,00	23 455,93	12 531,24	19 581,03
czynsz	115 361,00	51 444,09	31 030,32	30 915,75
telefony, internet	2 576,22	2 217,72	2 653,03	2 653,03
poczta	4 000,00	3 257,42	1 104,90	29 390,80
oklulary				
usługi profilaktyczne	463,31	110,00	204,00	223,04
akcesoria biurowe, bilety, materiały	17 801,00	1 009,45	128,82	1 263,42
szkolenie	5 782,34	177,35		
testy, książki, prasa	2 423,67	576,33		
spot społeczny, strona	1 200,00			
naprawy	800,00		200,00	
ZFŚS	11 554,00			
RAZEM	171 861,54	88 415,59	48 281,14	95 657,37
wynagrodzenia	476 935,16	218 030,37	183 192,20	286 730,36
OGÓŁEM	648 796,70	306 445,96	231 473,34	382 387,73

PLAN 2021 rok: WYDATEK na dzień 31.12.2021 (prognoza)

1 569 104,00

1 569 104,00

Wycień dokonano na podstawie dokumentów finansowych oraz sprawozdań budżetowych na dzień 30 listopada 2021 roku i prognozy wydatków na dzień 31 grudnia 2021 roku.

Koszty filii OA za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (prognoza)				
Oddział Adopcyjny Faktury	Lublin	Chełm	Biała Podlaska	Zamość
Delegacje		6 167,30	428,83	11 630,30
opłaty eksploatacyjne		23 455,93	12 531,24	19 581,03
czynsz		51 444,09	31 030,32	30 915,75
telefony, internet		2 217,72	2 653,03	2 653,03
poczta		3 257,42	1 104,90	29 390,80
okulary				
usługi profilaktyczne		110,00	204,00	223,04
akcesoria biurowe, bilety, materiały		1 009,45	128,82	1 263,42
szkolenie		177,35		
testy, książki, prasa		576,33		
spot społeczny, strona				
naprawy			200,00	
ZFŚS				
RAZEM	0,00	88 415,59	48 281,14	95 657,37

wynagrodzenie		218 030,37	183 192,20	286 730,36
---------------	--	------------	------------	------------

OGÓŁEM	0,00	306 445,96	231 473,34	382 387,73
---------------	-------------	-------------------	-------------------	-------------------

Plan 2021 rok:

1 569 104,00

Wycień dokonano na podstawie dokumentów finansowych oraz sprawozdań budżetowych na dzień 30 listopada 2021 roku i prognozy wydatków na dzień 31 grudnia 2021 roku.

**Liczba dzieci przysposobionych w woj. lubelskim
w latach 2012-2020**

Lp.	Rok	2012*	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Liczba dzieci przysposobionych w tym:	107	106	99	105	77	75	63	78	57
1.1.	Filia Biała Podlaska	21	19	19	30	9	9	8	14	11
1.2.	Filia Chełm	24	12	21	16	15	9	16	9	12
1.3.	Filia Zamość	22	16	15	24	17	15	11	20	13
1.4.	OA Lublin	40	59	44	35	36	42	28	35	21

**w tym dzieci przysposobione w przysposobieniu międzynarodowym*

Źródło: Sprawozdanie rzeczowo-finansowe CAS WRiSPZ-M, w latach 2012-2020

Lata	Wpłynęło	Załatwiono	w tym orzeczone			Pozostało na następny okres
			razem	w tym w liczbie		
			(w sprawach)	przez osoby zamieszkałe za granicą *)	przysposobieni e, na które rodzice wcześniej wyrazili zgodę *)	
2000	2,926	2,893	2,474	217	857	605
2001	2,970	2,913	2,496	190	833	619
2002	2,854	2,839	2,454	211	855	634
2003	2,731	2,730	2,371	222	956	635
2004	2,981	3,005	2,622	256	938	615
2005	3,011	2,930	2,466	238	866	701
2006	3,157	3,126	2,752	344	872	728
2007	3,348	3,212	2,662	226	744	861
2008	3,424	3,375	2,838	294	621	910
2009	3,432	3,343	2,884	260	641	1,000
2010	3,430	3,356	2,895	261	618	1,074
2011	3,430	3,346	2,868	193	625	1,158
2012	3,588	3,678	3,055	190	652	1,069
2013	3,664	3,510	3,030	220	652	1,223
2014	3,519	3,604	3,037	204	628	1,138
2015	3,513	3,477	2,946	199	519	1,174
2016	3,304	3,291	2,816	204	407	1,187
2017	2,963	2,979	2,479	70	253	1,171
2018	2,875	2,782	2,307	21	247	1,264
2019	2,839	2,863	2,330	15	262	1,240

2020	2,387	2,340	1,884	8	123	1,287
-------------	-------	-------	-------	---	-----	-------

Źródło: Ewidencja spraw o przysposobienie w sądach rodzinnych w latach 2000 – 2020, dane Ministerstwa Sprawiedliwości

Załącznik nr 5

Dane liczbowe dotyczące kandydatów do przysposobienia dziecka

Lp.	OA	Liczba kandydatów zgłoszonych do adopcji		Liczba pozytywnych opinii kwalifikacyjnych	
		Rok 2019	Rok 2020	Rok 2019	Rok 2020
1.	Ogółem	179	160	82	59
1.1	Filia Biała Podlaska	28	23	8	8
1.2	Filia Chełm	45	36	4	4
1.3	Filia Zamość	28	20	24	14
1.4	OA Lublin	78	81	46	33

Źródło: Sprawozdanie jednorazowe MRiPS w CAS, za rok 2019, 2020.

**Liczba dzieci, dla których Ośrodek Adopcyjny wskazał kandydatów do
przysposobienia**

Lp.	OA	Rok 2019	Rok 2020
1.	Ogółem	46	30
1.1	Filia Biała Podlaska	8	5
1.2	Filia Chełm	5	2
1.3	Filia Zamość	10	8
1.4	OA Lublin	23	15

Źródło: Sprawozdanie jednorazowe MRiPS w CAS, za rok 2019, 2020.